

Henning Henningsen: Dagbog fra en Ostindiefart 1672—75 af J. P. Cortemünde. (Handels- og søfartsmuseet, 1953). 229 s.

I Handels- og søfartsmuseets serie »Søhistoriske skrifter« er nu i oversættelse udsendt skibslægen J. P. Cortemündes dagbog fra skibet »Oldenborg«s ostindiske rejse. Manuskriptet — skrevet på tysk trods Cortemündes Kerteminde-afstamning — bevares på Det kongelige bibliotek og er en fornem kilde til belysning af forholdene på tidens Ostindietogter. Det er det søfartshistoriske, der giver dagbogen videnskabelig værdi, hvorimod beskrivelserne af naturforhold, i det hele de geografiske oplysninger, er mere velkendte. Til dette kommer imidlertid, at bogen som rejsebeskrivelse og tidsdokument har de bedste betingelser for at kunne nå uden for historikerens kreds, Yderst oplysende illustrationer, for en del tegninger af Cortemünde selv, ledsager teksten.

Udgiveren har forsynet bogen med indledning og et fyldigt noteapparat. Uden ellers at have efterprøvet oplysningerne kan man ikke undlade at anholde en sætning som denne: »1680 var han garnisonsfeltskær i Kastellet, og 1693 træffer vi ham i samme stilling i Fladstrand (Frederikshavn)«. Slår man kilden efter (Person. tidsskr. 8. r. V, s. 181), viser det sig for det første, at det ikke er Cortemünde, man træffer, men hans feltskærersvend, for det andet, at Fladstrand ikke nævnes, men derimod, at svenden har været testamentsvidne i Citadellet Frederikshavn. Hvorfor da komplicere forholdet ved at omskrive dette til Fladstrand, når nævnte citadel tilmed er det samme som det Kastel i København, hvor Cortemünde var i 1680? Fladstrand kaldes først fra 1818 Frederikshavn efter Frederik VI.

Vagn Dybdahl.

G. V. Th. Borries: Den danske familie Borries 1706—1943. (Store nordiske Videnskabsboghandel, 1954). 74 s.

Det er en nydelig bog, overlæge Borries har udsendt om sin slægt, i indhold kan den tilmed i flere retninger tjene som mønster for andre forfattere af slægtsbøger. Slægten føres tilbage til midten af det 17. århundrede; men da den første bærer af navnet Borries er født, eller i hvert fald døbt, i 1706, regner forfatteren slægtens historie fra dette år. Selve denne stamfaders slægtsforhold har hidtil ikke været oplyst, men karakteristisk nok har man i familien regnet ham for at tilhøre den adelige, tyske slægt Borries — i stedet for til eksempel at regne med, at han var fra den udmærkede jyske lokalitet Borris —, nu fremlægger forfatteren imidlertid en skifteforretning, der viser, at stamfaderen i virkeligheden hed Niels Børgesen (der er ingen grund til, som bogen gør, at stave navnet med svensk ö, selv om det måske gøres i tidens håndskrift), og at han har latiniseret navnet, da han blev indskrevet ved universitetet i Halle; han var i øvrigt af en udmærket københavnsk borgerslægt. Historien kan tjene til at erindre om forsigtighed i omgangen med familietraditioner.

Den videre fremstilling af slægtens historie er præget af en veltruffen sammensætning af data-meddelelser og korte biografiske notitser om de enkelte personer. Udmærkede henvisninger til litteratur og billeder forøger værdien af bogen; måske kunne videre arkivstudier navnlig i boopgørelser have bragt yderligere materiale frem.

Vagn Dybdahl.